

A Fővárosi Ítéletábla a Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Kapás Lilla ügyvéd (**cím**) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. január 13. napján meghozott 74.P.22.457/2014/69. számú ítélete ellen a felperes részéről 70. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes részéről Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását 800.000 (Nyolcszázezer) forintra és az elsőfokú ítéletben meghatározott kamatára felemeli.

A felperes elsőfokú perköltség fizetési kötelezettségét mellőzi, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 491.400 (Négyszázkilencvenegyezer-négyszáz) forint perköltséget.

A felperes által fizetendő kereseti illetéket 72.000 (Hetvenkétezer) forintra leszállítja, az alperes illetékfizetési kötelezettségét 48.000 (Negyvennyolcezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 222.250 (Kétszázhuszonkétezer-kétszázötven) forint másodfokú perköltséget.

A felperes 32.000 (Harminckétezer) forint, az alperes 56.000 (Ötvenhatezer) forint fellebbezési illetéket köteles megfizetni az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Alperes üzemelteti az **O.** elnevezésű wellness központot. Felperes 2014-ben az **A.** Zrt.-nél vezérigazgatói tanácsadó volt. Az **A.** Zrt. 2014. januárban 700.000 forintért éves fitness bérletet vásárolt az alperestől, a szolgáltatásokat **N.P.** és a felperes vehették igénybe. A felperes 2014. január 22. napján regisztrációs adatlapot írt alá az alperesnél, amely tartalmazta, hogy a saját felelősségére veszi igénybe az alperes szolgáltatásait, a házirendben foglaltakat megismerte. A házirend szerint

az öltöző és zuhanytérben a papucs használata kötelező. Alperes a házirendet nem adta át, megismerésére nem biztosított lehetőséget. Alperes a férfi zuhanyzóban hagyományos földön álló ... márkájú centrifugát helyezett el, a centrifuga közvetlenül a zuhanyzó vizes padlóján állt, alatta sem gumigyűrű, sem szék nem volt elhelyezve. Felperes 2014. március 20. napján a wellness központban zuhanyzást követően vizes testtel, papucs használata nélkül igyekezett a fürdőnadrágját kicentrifugázni, a centrifuga azonban nem indult el. Felperes ekkor a centrifugát két kézzel megmozgatta, ekkor jobb kezén keresztül áramütés érte, ezzel egyidejűleg az érintésvédelmi relé lekapcsolt. Felperes testén ekkor minimum 25, maximum 40 milliszekundum ideig, maximum 30 milliampere erősségű áram haladt át. Az áram behatása pillanatszerű volt, következtében a felperes megtántorodott és a falnak esett. Alperes az eseményről jegyzőkönyvet vett fel, a centrifugát a zuhanyzóból eltávolította, az a per alatt már nem állt rendelkezésre. Felperes az áramütés napján felkereste a háziorvosát, ahol rossz közérzetre panaszkodott, az elvégzett fizikális vizsgálat, vérnyomásmérés és EKG mérés nem mutatott eltérést. A háziorvos a felperest 24 órás megfigyelésre kórházba utalta. Felperes a kórházba panaszmentesen került felvételre, 2014. március 21-én 7 óra 30 perckor a kórházból saját felelősségére távozott. Fizikai rosszulléte 4-5 óra, de legkésőbb 24 óra alatt elmúlt. Pszichés zavara két-három napig állt fenn. Néhány napot otthon töltött, de 2014. március 25-én már spinning edzésen vett részt a wellness központban.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes 2014. március 20. napján az **b.-i** telephelyén azzal, hogy olyan centrifugát üzemeltetett a nagyközönség részére nyitva álló térben, amely veszélyes volt, alkalmatlan volt a biztonságos felhasználásra, megsértette a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát. Ezzel összefüggésben alperest 2.000.000 forint, valamint ezen összeg után 2014. március 20. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésében írt késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. Érvelése szerint a felek között a 2014. március 20-i személyiségi jogsértéssel jött létre kötelmi jogviszony. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a wellness központba történő belépéssel a felek között szerződés jött létre 2014. március 20. napján. Erre figyelemmel a felperes az új Ptk. alapján kontraktuális alapon kívánt igényt érvényesíteni. Amennyiben pedig a peres felek között 2014 januárjában jött létre a szerződés, a régi Ptk. alapján kívánta kontraktuális alapon a fenti igényt érvényesíteni.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben való marasztalását kérte, vitatta a kereset jogalapját és összegszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy 2014. március 20. napján az **b.-i** telephelyén a férfi zuhanyzóban veszélyes, a biztonságos felhasználásra alkalmatlan centrifugát üzemeltetett, megsértette felperes testi épséghez és egészséghez való jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 200.000 forintot és ezen összeg után 2014. március 20. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, ezt

meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 279.400 forint perköltséget. Felperest 108.000 forint, alperest 12.000 forint kereseti illeték megfizetésére hívta fel.

A regisztrációs adatlapból, a felperes nyilatkozataiból és **N.P.** tanú vallomásából az állapítható meg, hogy a szerződéses jogviszony az alperes és az **A.** Zrt. között jött létre, a szolgáltatást nem az **A.** Zrt., hanem többek között a felperes vette igénybe, de a felperes nem vált a szolgáltatás követelésének közvetlen jogosultjává. Részletesen kifejtette, hogy az 1959. évi IV. törvény 233. § (1) bekezdése alapján a szerződés kizárólag akkor minősül harmadik személy javára szóló szerződésnek, ha a szerződés kifejezett kikötést tartalmaz a harmadik személynek a szolgáltatás követelésének közvetlen jogosultságára. Ilyen kikötés nem volt megállapítható. Kitért az új Ptk. jelen ügyben nem alkalmazandó rendelkezéseire. A felperes és az alperes között szerződés nem jött létre, ezért a felperes csak szerződésen kívüli igényt érvényesíthet az alperessel szemben. A fentiekből azt a következtetést vonta le az elsőfokú bíróság, hogy a másodlagos és harmadlagos kereset alaptalan.

A személyiségi jog megsértése iránt előterjesztett kereset tekintetében a 2013. évi V. törvény [Ptk.] rendelkezéseit hívta fel.

A centrifuga szakértői vizsgálata nem volt lehetséges, mert az már nem állt rendelkezésre, ennek tényét a Pp. 206. § (2) bekezdése alapján az alperes terhére értékelte. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tényként állapította meg, hogy a felperes pillanatszerű árambehatást szenvedett el, melynek következtében megtántorodott, a fálnak esett. Életveszélyben nem volt, szervezetében érdemi változás nem következett be, az áramütés nem járt maradandó következményekkel. Fejfájásban, szédülékenységben, rosszullétben megnyilvánuló fizikai panaszai voltak, azok 4-5 óra múlva, legkésőbb 24 óra alatt elmúltak, az áramütés következtében akut stresszreakció tünetei jelentkeztek, melyek 2-3 napig álltak fenn, azonban spontán megszűntek. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben sérült a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga, ezért a jogsértést megállapította.

A nem vagyoni sérelmekkel összefüggésben a Ptk. 2:52. §-át hívta fel. A rendelkezésre álló iratok alapján azt állapította meg, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben a felperes fejfájásban, szédülékenységben, rosszullétben megmutatkozó fizikai panaszai 4-5 óra elteltével, de legkésőbb 24 órán belül elmúltak, míg pszichés zavarának tünetei bódulatérzés, meglassultság, figyelembeszűkülése 2-3 napig állhat fenn, a felperesnek egy éjszakát kórházban, néhány napot otthonában kellett tölteni.

A kimentés körében a Ptk. 2:52. § (2) bekezdését és a 6:519. §-át hívta fel. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a wellness központ épületének érintésvédelmi rendszere megfelelt a műszaki, biztonsági előírásoknak, azonban az elektromos eszközök felülvizsgálata nem történt meg. A lefolytatott szakértői bizonyítás szerint önmagában az épület érintésvédelmi rendszerének megfelelőisége nem elegendő, az érintésvédelmi relé működése magát az áramütés bekövetkeztét nem, csak a súlyos következményeket akadályozza meg. A centrifuga eltűnésével alperes

megfosztotta magát attól, hogy a felróhatóság körében a felelősségét kimentse, nem tudta bizonyítani, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A károsult közrehatása tekintetében a Ptk. 6:525. §-át hívta fel. Mivel a felek között szerződéses jogviszony nem jött létre, ezért a házirend a felek viszonyában nem minősül általános szerződési feltételnek. Alperes nem tette lehetővé a házirend megismerését, ezért ha a peres felek egymással szerződéses viszonyban lettek volna, a Ptk. 250/B. § (1) bekezdés alapján a házirend akkor sem vált volna a szerződés részévé. A konkrét centrifuga vizsgálata nélkül nem lehetett megállapítani, hogy ha a felperes egy kézzel csukta volna le a centrifuga fedelét, akkor az áramütés bekövetkezett volna-e, az ebből eredő bizonytalanságot az alperes terhére értékelte. Az áramütés papucs viselése esetén is bekövetkezett volna, ezért a papucs viselésének elmulasztását közrehatásként nem értékelte. Az áramütés száraz kézzel történő megérintés esetén is bekövetkezett volna, legfeljebb kevesebb áram jutott volna a testbe. A felperestől ez nem is volt elvárható, hiszen a centrifugát az alperes közvetlenül a vizes térben, zuhanyzókhoz közel úgy helyezte el, hogy az közvetlenül a vizes földön állt. A fent kifejtettek alapján nem tartotta bizonyítotttnak, hogy a felperes magatartása közrehatásként értékelhető.

A sérelemdíj összegszerűségét a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdése alapján határozta meg. A kompenzációs funkció szempontjából értékelte, hogy a felperes pillanatszerű áramütést szenvedett el, nem volt életveszélyben, szervezetében tényleges érdemi elváltozás nem következett be, az áramütés nem járt maradandó következményekkel. 4-5 órán keresztül fizikai rosszullétet, fejfájást, szédülékenységet érzett, fizikai tünetei legkésőbb 24 órán belül elmúltak. Az áramütés élménye pszichésen, az akut stresszreakció tüneteit kiváltva viselte meg, 2-3 napig bódulatérzés, meglassultság, figyelembeszűkülés álltak fenn nála, melyek spontán módon megszűntek. Felperesnek háziorvoshoz kellett mennie, egy éjszakát kórházban kellett töltenie. Néhány napig otthonában tartózkodott, de 2014. március 25-én már spinning edzésen vett részt.

A magánjogi büntetés funkció szempontjából értékelte, hogy az alperes a jogsértést olyan helyen követte el, amelyet egyedülálló professzionális életmód központként hirdet, melynek célja az életminőség javítása, az egészséges életmód kialakítása. Alperes a centrifugát vizes környezetben, közvetlenül a zuhanyzóban, a földön helyezte el anélkül, hogy a centrifuga elektromos felülvizsgálatára külön sor került volna, és bár a centrifuga működésével probléma adódott, és az új falra szerelhető centrifugák már rendelkezésre álltak, azok felszerelésére és a régi centrifuga eltávolítására nem került sor. Fenti körülményeket együttesen értékelve a bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a sérelemdíj fenti kettős funkcióját 200.000 forint mértékű sérelemdíj tölti be, ezért ilyen összeg megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A felperes által igényelt 1.752.600 forint ügyvédi munkadíjat az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdés alapján a pertárgy értékre tekintettel 300.000 forint+áfa összegre mérsékelte. Felperes felmerült perköltsége 548.605 forint, míg alperes elsőfokú perköltsége 371.400 forint. Mivel felperes 10%-ban pernyertes, 90%-ban

pervesztes, így felperest 279.400 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezést, alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Felperes fellebbezésében azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, kötelezze alperest a felperes részére a már megítélt 200.000 forint és járulékain túl, további 1.000.000 forint és ezen összegnek 2014. március 20. napjától a kifizetésig esedékes a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Kérte, hogy a bíróság kötelezze alperest első- és másodfokú perköltség viselésére.

A fellebbezés indokai között rámutatott, hogy az első fokon eljáró bíróság a személyiségi jogi sérelemmel kapcsolatban a felperes keresetének teljeskörűen helyt adott, mert megállapította, hogy a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát alperes megsértette.

Alperesi védekezésre figyelemmel a bíróságnak széleskörű, szakértői költségekkel járó bizonyítást kellett lefolytatnia, a peres eljárás közel három évig tartott. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a sérelemdíj tekintetében jogszabálysértő, mérlegelése a Pp. 206. § (3) bekezdésére figyelemmel az eset összes körülményét figyelmen kívül hagyta, ítéletével gyakorlatilag a sérelemdíj, mint az új Ptk. által bevezetett személyiségi jogi sérelem objektív szankcióját kiüresítette. A kórházi kezelés, a rosszullét, egy wellness központban az áramütés ténye már önmagában megkérdőjelezi azt, hogy a megítélt 200.000 forint sérelemdíj bármilyen módon alkalmas lenne a felperesi kompenzációra.

R.A. előadta, hogy a felperes négy napig feküdt, nem dolgozott. **N.P.** a felperest ért hatásokról részletesen beszámolt. Figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság **R.P.B.** vallomását, aki elmondta, hogy a felperes állapotán kívül a családi életében hogyan kellett átvenni azokat a feladatokat, amelyeket addig a felperes látott el.

A bíróságnak a körülmények mérlegelése során vizsgálnia kellett azt, hogy a wellness központ luxus kategóriájú, luxus árszínvonalú intézmény. Az alperes belenyugodott abba, hogy a luxus árszintű egészséges életmódot hirdető életminőséget javító wellness központban olyan centrifugát üzemeltet, amely veszélyezteti a fizetővendégek egészségét, testi épségét. A bíróságnak figyelembe kellett volna venni azt, hogy alperes a központ létrehozásánál egy 3 milliárd forint értékű beruházást eszközölt és a wellness központ üzemeltetéséből származó bevétele 2014-ben 863.467.000 forint volt. Az **O.** komplexumának internetes hirdetését, alperes által hirdetett filozófiát és árait idézte. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott összeg súlytalan, ennek indokát az elsőfokú bíróság nem adta, az alkalmazott sérelemdíj csak látszategyensúlyt teremt, jelentéktelen összegnek felel meg.

Sérelmezte a perköltség tárgyában meghozott döntést is. A Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával olyan helyzetet teremtett, hogy felperesnek az eddigi költségviselésen túl az alperesnek 79.400 forintot kell megfizetnie, valamint komoly illetékfizetési kötelezettség is terheli, holott a Pp. 81. § (2) bekezdésének alkalmazását a jogszabályok lehetővé teszik. Érvelése szerint a felperes személyiségi jog megsértése iránti

keresete tekintetében 100%-ig pernyertes lett. Az alperesi védekezés kapcsán merült fel 412.005 forint szakértői díj, amelyet részben a felperes viselt. Mindkét szakértő kirendelésére alperes perbeli nyilatkozatai miatt került sor. Miután a jogalap tekintetében felperes pernyertes, a szakértői költségeket a pernyertesség-pervesztesség arányától függetlenül az alperesnek kell viselni. További érvelése szerint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján lehetőség van a felperesnek igazolni az ügyvédi költségeit. A bíróság az ügyvédi költségeket a pertárgy értékére tekintettel mérsékelte, holott az ügyvédi munkát, a felperes képviselőségét nem a pertárgy értéke határozza meg, hanem a kifejtett jogi tevékenység. A felperes 46 óra jogi tevékenységet igazolt, melyet az alperesi magatartás és az ügy bonyolult megítélése tett szükségessé. Az elsőfokú bíróság ekként kifejtett álláspontja szerint az ügyvédi munkadíj 6.521 forint+áfa óránként, amely összegnél a pártfogó ügyvédi munkadíjak is magasabbak. Az állandó bírói gyakorlat alapján a budapesti óradíjakat illetően 30.000 forint+áfa nem eltűzlött. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság az illeték viselése tekintetében is. A perben a személyiségi jogi sérelem tekintetében az alperes 100%-ig pervesztés, amennyiben ezt meg nem határozható pertárgy értéknek tekintjük, úgy a jelenlegi ítélet helybenhagyása esetén is 48.000 forint illeték megfizetésére alperes köteles.

Alperes csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a hiányosan feltárt tényállás, bizonyítékainak és bizonyítási indítványainak figyelmen kívül hagyása, helytelen jogi következtetések levonása miatt változtassa meg, és a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el. Másodlagosan kérte, hogy az ítéltábla a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése érdekében az ítéletet helyezze hatályon kívül, utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára. Kérte, hogy az ítéltábla mind az elsőfokú, mind a másodfokú per költségekben marasztalja a felperest.

Csatlakozó fellebbezése indokai között előadta, hogy az elsőfokú bíróság hibásan vonta le azt a következtetést, hogy a felperes testi épséghez és egészséghez való joga sérült.

Álláspontja szerint helytelen jogi következtetésre jutott az elsőfokú bíróság azzal, hogy nem találta megállapíthatónak a felperes felróható károsult közrehatását. Nem vitatta, hogy a felperes testén áram haladt át, azonban ez az áramütés nem okozhatott a felperesnek semmilyen egészséghez vagy testi épséghez fűződő jogsérelmet, ezt az elsőfokú bíróság kizárólag szubjektív, közvetett bizonyítékokra alapozva állapította meg. Az áramütés legfeljebb 30 milliampér erősségű, legfeljebb 40 secundum időtartamban fennálló elektromos behatást jelentett, megfelelő szakértelem bevonása mellett megállapítható lett volna ez teljesen ártalmatlan volt a felperesre. A szakvélemények elégtelenségét, a kompetencia hiányát az elsőfokú bíróságnak kellett volna észlelnie és szükség esetén ebben a körben további bizonyítást fogantatosítania. Hivatkozott a **N. Bizottság ...-1. szabványára**. Állította, hogy megfelelő szakértelem bevonásával az elsőfokú bíróság a jogsérelem lehetőségét objektív tényezők alapján az érintésvédelmi relé működési mechanizmusának tanulmányozása útján kizárhatta volna. Az elsőfokú bíróság által megállapított akut stressz-reakciót és a felperes

pszichés zavarát semmi sem támasztja alá a felperes és a tanúk szubjektív előadásán kívül. A felperes azt hihette, hogy testi épsége veszélyben van, ennek gondolata felzaklathatta. Ezen túlmenően a felperes érzelmi, idegi stabilitása, és akár külső csatlakozó okok is - a felesége, rokonai magatartása - a zaklatott mentális állapotához hozzájárulhattak, ez azonban már olyan távoli okozata az oknak, mely az oksági láncolatot megszakítja, és ezen következményekért az alperes nem tartozhat felelősséggel, ezt az elvárhatósági klauzúra kizárja. Az alperes nem láthatta előre, és nem is kellett látnia, hogy valamely vendége egy teljesen ártalmatlan, alig érzékelhető érzékszervi élményre indokolatlan zaklatottsággal és nyugtalansággal reagál. Hivatkozott a felperes feleségének az ügyben tanúsított magatartására.

A károsulti közrehatás tekintetében hangsúlyozta, az általános elvárhatósági mérce tükrében is felróható közrehatás az, hogy a felperes nem viselt papucsot. Legfontosabb körülmény azonban az, hogy felperes már korábban is tapasztalta, hogy a centrifuga nem indul el, erről azonban sem a recepciót, sem a karbantartót nem tájékoztatta, maga próbálta elhárítani a problémát azzal, hogy a centrifugát megdöntötte, kilengette, a centrifuga vélt meghibásodásához éppen ez az ismétlődő rendeltetésellenes használat vezethetett.

A sérelemdíj mértéke tekintetében kifejtette, hogy a felperesnek olyan jogséremlme nem keletkezett az alperes magatartásával okozati összefüggésben, amely bármilyen összegű sérelemdíj megítélését indokolná. Még ha csak a 2. pontban említett áttételes pszichikai következményeket be is tudnánk az alperesnek, akkor is jelentősen eltúlzott lenne az ítéletben megítélt 200.000 forint marasztalási összeg, mivel a felperes testi épséghez, egészséghez való joga egyáltalán nem sérült.

A sérelemdíj összegével összefüggésben kifejtette, hogy az alperes árbevételéhez nem kell igazodnia, ennek jogszabályi alapja nincsen, az alperes árbevétele a sérelemdíj megítélésénél nem bír jelentőséggel. A perköltség viselése tekintetében kifejtette, hogy a Pp. 82. § (2) bekezdés alkalmazásának nincsen helye. A bíróságnak ebben a helyzetben nincsen eljárásjogi felhatalmazása arra, hogy a perköltségviselés felől eltérően döntsön. Alperes pernyertessége elősegítése érdekében felróhatóság hiányára hivatkozott, az általa hiányosnak tartott szakvéleményt kifogásolta. Nincs jelentősége annak, hogy a felperes a jogalap tekintetében teljes egészében pernyertes. A felperes nem megállapítási, hanem marasztalási keresetet terjesztett elő, így a pernyertesség foka is kizárólag marasztalási kérelemben követelt összeghez képest határozható meg. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes 10%-ban lett pernyertes, ez álláspontja szerint a felperes mértéktelen követelésének jogszerű következménye. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen alkalmazta a 32/2003. IM rendelet 2. § (2) bekezdését.

Felperes a csatlakozó fellebbezéssel szembeni fellebbezési ellenkérelmében kifejtette, hogy a felek indítványára az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást folytatott le, igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szakértőt rendelt ki ennek lefolytatására, a szakértő kompetenciáját nem kérdőjelezi meg az, hogy véleményében nem az alperes álláspontját támasztja alá, azt az alperes által hivatkozott szabvány sem támasztja alá. Hangsúlyozta a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felperesnél tapasztalt tüneteket és ezek alperesi magatartással való összefüggését. A károsulti közrehatással kapcsolatosan előadta, hogy ha

volt is a felperesi közrehatás, az nem volt olyan mértékű, amely az okozati láncolatot megszakította volna. Az okfolyamat elindítója az alperes volt, a rossz műszaki állapotú berendezéssel és azzal, hogy azt nem megfelelő helyen helyezte el. Nem ügyelt az alapvető biztonsági követelményekre, arra, hogy a műszaki berendezéseknek vízzel történő közvetlen érintkezésének lehetőségét kizárja. A papucs használatával kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy annak hiánya nem róható a felperes terhére, hiszen viselése nem azt a célt szolgálta, hogy a vendégeket az áramütéstől megóvjá. Álláspontja szerint amennyiben az alperes a felróhatóság hiányára kívánna hivatkozni, akkor igazolnia kellene, hogy a papucs viselésével kapcsolatosan felhívta a vendégek figyelmét arra, hogy papucs viselésének hiánya áramütés veszélyét hordozza magában. Analógia útján hivatkozott a BDT2014. 3062. szám alatt közzétett eseti döntésre, mely értelmezése szerint a felperesi álláspontot támasztja alá.

Felperes fellebbezése részben alapos, alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és a csatlakozó fellebbezés korlátai között bírálta felül. Felperes azonos ténybeli alapból fakadóan a jogsértés megállapítását, alperes kártérítésben marasztalását kérte, ezen követelését különböző jogi érveléssel támasztotta alá. Elsődleges érvelése szerint a felek között szerződéses jogviszony nem jött létre, a személyiségi jog megsértésének a 2013. évi V. törvény [Ptk.] 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában és a 2:52. §-ban foglalt jogkövetkezményeit kérte alkalmazni. Az elsőfokú bíróság a személyiségi jog megsértésére alapított keresetnek adott helyt, a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő joga sérelmét megállapította.

A csatlakozó fellebbezés a Pp. 244. § (1) bekezdése szerint járulékos jellegű intézmény, léte a fellebbezéstől függ, melyből az is következik, hogy csak annyiban terjeszthető elő, amennyiben a fellebbezés hatálya fennáll. Tekintettel arra, hogy a felperes keresete egységes kereseti kérelemnek a személyiségi jogi sérelem különböző jogkövetkezményeinek alkalmazását érintően nem tekinthető, a fellebbezés pedig a személyiségi jog megsértésének megállapítására vonatkozó bírói döntést nem érinti, az elsőfokú ítélet ezen rendelkezését a csatlakozó fellebbezés sem támadhatja.

A másodfokú eljárás tárgyát ekként kizárólag a személyiségi jog megsértésével összefüggésben alkalmazott sérelemdíj, alperes kimentése, a felperes közrehatása képezte. Ebben a körben az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, a felperes meghallgatását követően tanúbizonyítást foganatosított, a felperest érő áramütés mértéke és ennek felperes szervezetére gyakorolt hatásának megítélése érdekében igazságügyi műszaki- és orvosszakértő kirendeléséről határozott, az irányadó jogszabályokat maradéktalanul felhívta, a tényekből levont jogi következtetéseivel a Fővárosi Ítéltábla túlnyomó részben egyetértett.

A Ptk. 2:52. § (1) bekezdés szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására, és a kimentés

módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására - tekintettel egy összegben határozza meg.

Az elsőfokú bíróság az ítéletben arra helytállóan mutatott rá, hogy alperest terhelte a perben a Ptk. 6:519. § alapján annak kétségmentes bizonyítása, hogy magatartása nem volt felróható. Okszerűen tulajdonított jelentőséget annak, hogy ugyan az érintésvédelmi rendszer a műszaki, biztonsági előírásoknak megfelelt, az érintésvédelem azonban jelen esetben az áramütést nem előzte meg, csak annak súlyosabb következményeit akadályozta meg. **Á.Z.** igazságügyi szakértő szakvéleménye szerint felperest az érintésvédelmi rendszer működése mellett is érhetett áramütés, a felperesen keresztül folyó 30 milliamper áram okozhatta azt, hogy a felperes a fálnak esett. Helytálló az elsőfokú bíróság azon érvelése is, hogy alperes kimentése akkor vezetett volna eredményre, ha sikerrel bizonyítja, hogy a zuhanytérben nagyközönség számára elhelyezett centrifuga működése is műszaki szempontból biztonságos, a szigetelés megfelelő állapotú volt. Ennek azonban azért nem tudott eleget tenni, mert a berendezést nem őrizte meg, a per során a centrifuga már nem volt fellelhető. A peradatok Pp. 206. § (2) bekezdésének helytálló alkalmazása mellett jutott arra a következtetésre, hogy a bizonyítatlanság alperes terhére esik, alperes mentesülését nem eredményezi.

Helyesen értékelte a peradatokat az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:525. § alapján a felperes közrehatásának hiányát érintően is, mert a felperest a kármegelőzés körében felróható mulasztás nem terheli. Alperes a házirend szabályait a felperes számára nem tette megismerhetővé, annak rendelkezései a felperesen nem kérhetőek számon. Nem róható felperes terhére a centrifuga egy vagy két, száraz vagy nedves kézzel történő megérintése sem, hiszen a zuhanyzóban, vizes környezetben elhelyezett centrifuga esetében felperes okkal feltételezte, hogy annak bármilyen megérintése, működésbe hozása nem jár az áramütés veszélyével. A műszaki szakértő 61. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata alapján az sem vonható kétségbe, hogy az áramütés papucs használata mellett is bekövetkezhett volna, mert ebből a szempontból a nedves közeg bír relevanciával, megfelelő anyagú papucs a test áramvezető képességét csökkenti, az áthaladó áram mennyiségét, időtartamát befolyásolhatja.

Felperesi közrehatásnak nem értékelhető az sem, hogy a felperes a centrifuga működésével kapcsolatos panaszait korábban nem jelezte. **F.J.** 19. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt vallomásából kitűnően alperesnél a vendégek panaszkodtak a centrifuga működésére, ez vezérelte alperest a korszerűbb berendezések beszerzésében. Az alperesi szolgáltatás igénybevétele előtt nem várható el a vendégektől, így felperestől sem annak megtudakolása, hogy a centrifuga megjavítása megtörtént-e, aktuálisan működőképes állapotban van-e. A fenti okok alapján az elsőfokú bíróság helytálló döntéssel jutott arra a következtetésre, hogy a felperes terhére közrehatás nem róható.

Részben megalapozott azonban a fellebbezés a megítélt sérelemdíj összegét illetően.

A Fővárosi Ítéltábla 1/2013. (VI.17.) számú határozatával elfogadott Polgári Kollégiumi vélemény 7. pontja szerint a sérelemdíjjal szembeni követelmény, hogy az alanyi jog védelmet nyújtson, egyúttal a jogsértőket visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól. A sérelemdíj intézménye a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetés. A kompenzációra és elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek, míg a büntetés a jogsértésnek szól (visszatartási cél). A sérelemdíjjal elérni kívánt vagyoni elégtétel tágabb kategória, mint a kompenzáció, mert az a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt elszenvedett hiányérzeten, veszteségérzésen túl magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is.

Az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a felperes pillanatszerű áramütést szenvedett el, nem volt életveszélyben, szervezetében lényeges érdemi elváltozás nem következett be, az áramütés nem járt maradandó következményekkel. A peradatok alapján az is megállapítható, hogy a felperes 4-5 órán keresztül szédülékenységet, fejfájást érzett, fizikai tünetei 24 órán belül elmúltak. A felperest az áramütés ténye pszichésen is megviselte, 2-3 napig bódulat érzés, meglassultság, figyelembeszűkülés állt fenn. Felperes orvosi ellátást vett igénybe, egy éjszakát orvosi javallatra kórházban kellett töltenie. Néhány napig otthonában tartózkodott, 2014. március 25-én azonban már spinning edzésen vett részt.

Az elsőfokú bíróság a periratoknak megfelelően sorolta fel azokat a tényezőket, amelyek alperes felróhatósága szempontjából számba vehetőek, rámutatott alperes által meghirdetett elvek és magatartása közötti ellentmondásra. Értékelte, hogy alperes a centrifugát, mint berendezést biztonsági szempontból nem vizsgálta, azt nedves környezetben, gumigyűrű nélkül a földön helyezte el. Figyelemmel volt arra is, hogy a falra szerelhető centrifugák már rendelkezésre álltak, azonban azok felszerelésére még nem került sor. A fenti tények számbavételét követően azonban olyan mértékű sérelemdíjat alkalmazott, amelyben a kompenzáció és a magánjogi büntetés, mint cél nem érvényesül. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ugyan a sérelemdíj összegének meghatározásánál az alperes árbevétele a Ptk. 2:52. § (3) bekezdés alapján nem játszhat szerepet, azonban 200.000 forint nem áll arányban a felperes által elszenvedett kellemetlenségekkel, de az alperesi felróhatóság mértékével sem. Egyúttal alperes esetében kellő visszatartó erővel sem bír. Ezért a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a jogsértéssel összefüggésben 800.000 forint összeg szükséges és egyben elégséges a felperesi sérelmek kompenzálásához, egyben alperes esetében kellő visszatartó erővel bír.

Részben alapos a fellebbezés a perköltség tekintetében meghozott elsőfokú döntést illetően is.

Felperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján 1.752.600 forint ügyvédi munkadíj megtérítését kérte, amely összeget az elsőfokú bíróság a rendelet 2. § (2) bekezdés alapján a pertárgy értékre tekintettel 381.000 forintra mérsékelte.

A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott ügyvédi munkadíjat a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével, vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékére tekintettel arra helyesen mutatott rá, hogy a rendelet 2. § (2) bekezdésének alkalmazása indokolt. A munkadíj összegének meghatározásánál azonban nem csupán ennek, hanem a jogvita bonyolultságának, a képviseleti munka szakmai nehézségének, az előkészítő munka, a beadványok, a tárgyalások számának, mennyiségének, terjedelmének, az ügyvédi munka időigényének, a képviselő munkájának a célszerű pervitelben és az ügy lényegére törő és észszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatásának is jelentősége van. Felperes a 61/F/1. sorszámú beadványban kimunkálta, hogy a peres képviselettel összefüggésben összesen elvégzett munka összesen 44 óra 30 perc időt igényelt. A 2014. december 5., 2015. március 20., 2016. május 27. és június 17. napján megtartott tárgyaláson a felperesi jogi képviselő részt vett, nagyobb számú beadványt terjesztett elő. A ráfordított munkaórák számát mindez nem vonja kétségbe, ezért kizárólag a pertárgy érték az igényelt ügyvédi óradíj megközelítőleg 20%-ra történő leszállítását nem indokolja. Mivel az ügy megítélése az ítéletábra álláspontja szerint nem tekinthető különösen bonyolultnak, ezért a Fővárosi Ítéletábra a felperes által perköltséggként érvényesíthető pervittel összefüggő bruttó ügyvédi munkadíjat felemelte, azt 1.000.000 forintban határozta meg.

A perben a felperes részben pernyertes, a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazása jogszabálysértőnek nem tekinthető. Részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. A pernyertesség aránya azonban nem jelenti szükségszerűen a megítélt és az elutasított kereseti követelések számtani arányosság szerinti egybevetését, figyelembe kell venni azt is, hogy a pernyertes, illetve a peresztés rész tárgyalása milyen költséget okozott, és az egyes felek ténylegesen milyen költségeket előlegeztek. A perben az igazságügyi műszaki és orvosszakértő kirendelése is azon okból vált szükségessé, hogy a felperes személyiségi jogának sérelme, az áramütés okának, mértékének, és ennek felperes szervezetére gyakorolt hatásának tekintetében a bíróság állást tudjon foglalni. Mivel a személyiségi jog sérelmét az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével megállapította, az igazságügyi szakértők díjának viselésére felperes nem kötelezhető.

A felperes 2.000.000 forint kártérítés megfizetésére kérte alperes kötelezését, a marasztalási összeget a Fővárosi Ítéletábra 800.000 forint összegben határozta meg, a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazása mellett a felperes 40%-ban pernyertes. Alperes ekként a felperesnek 1.000.000 forint ügyvédi munkadíjból 400.000 forintot, továbbá a felperes által megelőlegezett 167.605 forint szakértői díjat köteles megfizetni. Alperes ügyvédi munkadíja a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú eljárás során 127.000 forint volt, melyből 60%, 76.200 forint viselésére felperes köteles.

A felperes azonos ténybeli alapból származóan a személyiségi jog megsértésének különböző jogkövetkezményeit kérte alkalmazni, a perérték meghatározása szempontjából ez egységes keresetnek minősül a Pp. 24. § és az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés alapján, ezért a kereseti illeték összegének meghatározásánál a kártérítési követelést kell

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, a marasztalás összegét 800.000 forintra és az elsőfokú ítéletben meghatározott kamatára felemelte. Felperes perköltség fizetési kötelezettségét mellőzte és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 491.400 forint elsőfokú perköltséget. A felperes által fizetendő kereseti illetéket - a pernyertesség arányának megfelelően - 72.000 forintra leszállította, alperes illetékfizetési kötelezettségét 48.000 forintra felemelte, az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit - visszautalva annak helyes indokaira - helyben hagyta.

Budapest, 2017. május 16.

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k... Hegedűs Mária s.k.
előadó bírő bírő

A kiadmány hiteléül: Földesi-Magyar Éva írnok